

[Nielsen-Man.]

har været udført i større udstrækning, end tilfældet har været. Måske kan man også sige, at der har været større pengeligelighed, så man ikke har søgt tilskud til en del arbejder. Måske har man også på grund af mangel på arbejdskraft skudt dem ud. Men jeg tror, at der ligger mange arbejder, som naturligt vil kunne udføres på denne lovs konto.

Jeg vil tro, at det udvalg, som nu formentlig bliver nedsat, vil beskæftige sig med dette forhold, og at man vil kunne optage forhandling med den højtærede minister om at indsætte bestemmelser, der tager sigte på også i fremtiden at holde disse arbejder udenfor de almindelige regler.

Der er jo betydelig flere ændringer end den, jeg her har nævnt, men det er relativt mindre ændringer. Det er måske et spørgsmål, om man ikke på et enkelt punkt kunne udvide lovforslaget — eller måske skal der kun en tydeliggørelse til; den højtærede minister har måske tænkt på de kunstige vandingsanlæg, som man vistnok i den kommende tid til en vis grad vil blive stillet overfor. Også det er bekostelige anlæg, og jeg tror man kan sige, at det er grundforbedringer i egentlig forstand at gennemføre vandingsanlæg på tørre jorder, måske også på specielt drevne ejendomme. Jeg vil spørge den højtærede minister, om ikke man kan forstå loven sådan, at disse kunstige vandingsanlæg kan komme ind under loven, og hvis ikke man kan forstå loven sådan, om den højtærede minister da vil være villig til at optage forhandling om også at inddrage dem under lovens område.

Jeg er tilfreds med, at man også kan medregne de såkaldte pakningsmaterialer ved beregningen af tilskuddene. Disse pakningsmaterialer kunne måske også kaldes dækmaterialer. Dette spørgsmål kunne måske bruges som anledning til at spørge den højtærede minister, om ikke det er kineseri, når grundforbedringsudvalgene, og måske ministeriet, godkender udgifterne til rør som tilskudsberettigede og også udgifterne til rør, der bruges til kloak i drænsystemet, men låget, som skal med, kan ikke godkendes som tilskudsberettiget. Nu betyder det ikke ret meget i penge, men jeg synes, det er for lidt at gøre ophævelse over, og jeg rejser det spørgsmål, om det ikke var rigtigt nu med det nye ordvalg, loven har fået, at se lidt mindre på den slags petitesser.

Jeg er tilfreds med, at lovforslaget foruden afvandingskommissionerne også tager landvæsenkommissionerne med som dem, der kan behandle fælles arbejder. Da vi indførte afvandingskommissionerne, var det utvivl-

somt for at få gennemført en hurtigere forretningsgang, og det kan have sin store betydning. Det er også meget sandsynligt, at man i stor udstrækning vedvarende vil bruge afvandingskommissionerne, men jeg kunne tænke mig, at det forhold, at disse afvandingskommissioner afgiver inappellable kendelser, kan afholde nogle fra at gå den vej. Rent psykologisk har mange det sådan, at det er rarere at få en sag påkendt et sted, hvorfra man eventuelt kan indanke afgørelsen for en højere instans, og derfor er jeg tilfreds med, at man også tager landvæsenkommissionerne med.

Jeg er heller ikke utilfreds med, at det sagkyndige medlem nu sammen med formanden skal underskrive den påtegning på pantebrevet, der skal ske om, at kravet om fortrinsret er opfyldt, men overfor mig er der rejst det spørgsmål, om man ikke har været lidt for krævende med hensyn til denne fortrinsret i den senere tid, om man ikke har været noget for striks i kravene til de projekter, der forelægges til godkendelse. Det vil altid være en skønssag, og det vil altid være et subjektivt skøn, om det grundforbedringsarbejde, der er tale om, tilfører ejendommen en så stor værdiforøgelse, at det er forsvarligt at give fortrinsret for lånet. Alligevel er der adskillige, der har haft den opfattelse, at kursen her er skærpet, og mener, at kursen er skærpet for meget.

Denne lov indfører en aldersgrænse for grundforbedringsudvalgenes medlemmer, således som det er sket på adskillige andre områder. I almindelighed har jeg ikke noget imod en aldersgrænse. Kun vil jeg hellere have, at vedkommende selv skønner, og at først når det er åbenlyst, at han ikke er i stand til at skønne mere, kan han afskediges fra sit hverv. Jeg vil ikke sige, at de 70 år i almindelighed er et urimelig lavt åremål, men vi kender jo mange eksempler på, at enkelte personer holder sig livsfriske længere end det almindelige, og det kunne vel også tænkes, at der findes gode folk blandt grundforbedringsudvalgenes medlemmer, som man vil beholde længere, end just til klokken har slået for dem. Jeg henstiller til overvejelse, om man ikke skulle undlade at indsætte en så absolut aldersgrænse.

Den passus, der er indført, at de rør, der er tilskudsberettigede, skal være godkendte kvaliteter, er en udmærket foranstaltning, hvis bare ikke den medfører en fordyrelse. Selve dræningsarbejdet er såmænd blevet dyrt nok. Da jeg dræned den første del af min mark — jeg tror, det var først i 1920'erne —, kostede det 30 øre pr. løbende favn;